

**Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ISSN 2521-1293 (друкована версія)

ICV 2020 = 57.19

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2022-34-1-164

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 23853-13693ПР від 03.04.2019*

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського.**

**Серія: Філологія
(мовознавство)**

Випуск 34

Вінниця – 2022

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISSN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2020 = 57.19
DOI 10.31652/2521-1307
DOI 10.31652/2521-1307-2022-34-1-164

В 48 Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : збірник наукових праць / гол. ред. Є. Б. Барань. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2022. Вип. 34. 164 с.

Затверджено як друковане періодичне видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») (додаток 5 до наказу Міністерства освіти і науки України 24.09.2020 № 1188).

Рекомендувала до друку Вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 14 від 22.06.2022 р.).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Барань Є. Б., кандидат філологічних наук, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове) (головний редактор);

Амеліна С. М., доктор педагогічних наук, кандидат філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ) (заступник головного редактора);

Газдаг В. В., доктор філософії з галузі «Гуманітарні науки» Філологія, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Городенська К. Г., доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови НАН України, м. Київ);

Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Дмітренко Н. Є., кандидат педагогічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Забужанська І. Д., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Іваницька Н. Б., доктор філологічних наук, професор (Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця);

Іваницька Н. Л., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Петров О. О., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);

Рамбішевська Д., доктор габілітат, професор (Інститут славістики Польської академії наук, м. Варшава, Польща);

Романюк С., доктор габілітат, професор (Варшавський університет, м. Варшава, Польща);

Сікора К., доктор габілітат, професор (Ягеллонський університет, м. Краків, Польща);

Черничко С. С., доктор філологічних наук, професор (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, м. Берегове);

Шинкарук В. Д., доктор філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);

Прокопчук Л. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (відповідальний секретар).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Масицька Т. Є., доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк);

Ястремська Т. О., доктор філологічних наук, старший науковий співробітник (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України, м. Львів).

Адреса редакційної колегії:

21101, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; тел. (0432) 275-589.
e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>.

Статті подано в авторській редакції.

Під час використання матеріалів збірника покликання на «Наукові записки» є обов'язковим.

УДК 80/82 (062.522)

© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2022

© Автори статей, 2022

Ministry of Education and Science of Ukraine

**Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University**

ISSN 2521-1293 (print)

ICV 2020 = 57.19

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2022-34-1-164

*Certificate of registration of a printed
media outlet*

Series KB No. 23853-13693IP of 03.04.2019

**SCIENTIFIC NOTES
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University**

**Series: Philology
(Linguistics)**

No. 34

Vinnytsia – 2022

УДК 80/82 (062.522)

В 48

ISSN 2521-1293 (print)

ICV 2020 = 57.19

DOI 10.31652/2521-1307

DOI 10.31652/2521-1307-2022-34-1-164

B 48 Scientific Notes of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Series: Philology (linguistics) : collection of scientific works / Editor-in-Chief Elizaveta Baran. Vinnytsia : "Firma Planer" LLC, 2022. No. 34. 164 p.

Approved as a printed periodical to the list of scientific professional editions of Ukraine (category «B») (addition 5 to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 24.09.2020 No. 1188).

Recommended by the Academic Council
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
minutes of a meeting No. 14 of 22.06.2022

EDITORIAL BOARD

Baran E., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine) (Editor-in-Chief);

Amelina S., doctor of pedagogical sciences, candidate of philological sciences (Ph.D.), professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine) (Coordinating Editor);

Csernicsko I., doctor of philological sciences, professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);

Dmitrenko N., candidate of pedagogical sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Gazdag V., doctor of Philosophy of field of the Humanitarian Science Philology, associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);

Horodenska K., doctor of philological sciences, professor (Institute of the Ukrainian Language of Ukrainian National Academy of Science, Kyiv, Ukraine);

Horofianiuk I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine);

Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Petrov O., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Rambishevskaya D., doctor habilitat, professor (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland);

Romanyk S., doctor habilitat, professor (University of Warsaw, Warsaw, Poland);

Shynkaruk V., doctor of philological sciences, professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);

Sikora K., doctor habilitat, professor (The Jagiellonian University, Krakow, Poland);

Zabuzhanska I., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Zavalniuk I., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);

Prokopchuk L., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Assistant Editor).

REVIEWERS

Masytska T., doctor of philological sciences, professor (Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine);

Yastremska T., doctor of philological sciences, senior research fellow (I. Kryp'yakevych Institute of Ukrainian Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv, Ukraine).

Address of editorial board:

Faculty of Philology and Journalism named after Mykhailo Stelmakh of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ostrozkogo St., 32, Vinnytsia, Ukraine, 21101;

tel. +380(0432)275589; e-mail: naukovizap@gmail.com; <https://sites.google.com/site/naukazpmovoznavstvo>.

УДК 80/82 (062.522)

© Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, 2022

© Authors of articles, 2022

ЗМІСТ

I. Актуальні питання теорії мови	9
Завальнюк Інна, Іваницька Ніна	
Семантична єдність повнозначних слівоназв: категорійний статус та лінгвальні ознаки складових.....	9
Кухар Ніна, Прокопчук Людмила	
Зберігати, вивчати й утверджувати українське слово (до 110-річчя Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського).....	23
Межов Олександр, Костусяк Наталія	
Граматичні ідеї О. Синявського та С. Смеречинського як цінне джерело пізнання української мови в контексті розвитку новітніх лінгвістичних парадигм.....	34
II. Когнітивні та комунікативно-прагматичні аспекти лінгвістики.....	44
Міняйлова Алевтина	
До проблеми визначення поняття «концепт» у когнітивній лінгвістиці.....	44
Павлушенко Ольга, Мазай Лада	
Персуазивність політичної промови як інструмент боротьби за міжнародну безпеку.....	51
III. Лінгвістика тексту. Стилiстичні та контекстуальні вияви лексичних і граматичних одиниць	60
Газдаг Вільмош, Лібак Наталка	
Східнослов'янські запозичення в мововживанні закарпатських угорців.....	60
Гребінник Людмила, Буленок Світлана, Коваленко Лариса	
Автостереотипна та гетеростереотипна складова мовного образу.....	71
Гульцьо Олена-Анна, Левченко Олена	
Методи автоматичної ідентифікації метафор (базуються на концепті <i>страх</i>).....	80
Завальнюк Інна, Мельник Ганна	
Жанр «теледіалог-інтерв'ю» як дзеркало мовних змін періоду війни.....	90
IV. Проблеми діалектології та ономастики.....	101
Калимон Юлія	
Діалектна іменникова лексика новел Василя Стефаника: тематичний зріз.....	101
Мельник Оксана, Волошина Оксана	
Структурування онімного простору у вітчизняній і східнослов'янській ономастиці.....	106
Павликівська Наталія	
Ономастичний компонент у мовній освіті вчителя.....	118
V. Перекладознавство та міжкультурна комунікація.....	125
Бойван Олеся, Кондратюк Марта	
Деформації в процесі перекладу поезії з англійської мови українською мовою.....	125

Гайдар Вероніка

Граматичні трансформації перекладу мультиплікаційного фільму «Пінгвіни Мадагаскару» з англійської мови українською..... 134

Родюк Наталія, Мельник Лариса

Способи відтворення семантико-стилістичних відповідників у перекладі роману Пантелеймона Куліша «Чорна рада»..... 141

РЕЦЕНЗІЇ..... 150

Барань Єлизавета, Дудич-Лакатош Катерина

Tóth Péter: Nyelvjárási és tudománytörténeti tanulmányok. Szombathely, Savaria University Press, 2021. 200 lap [Пейтер Товт. Статті з дослідження говорів та історії діалектології]. Szombathely, Savaria University Press, 2021. 200 p..... 150

Лехнер Ілона, Густі Ілона

Zoltán KÖVECSES: *Extended conceptual metaphor theory*. [Золтан Ковечеш. Розширена теорія концептуальної метафори]. Cambridge : Cambridge University Press, 2020. ISBN 978-1-108-49087-0, DOI: 10.1017/9781108859127, 196 p..... 154

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ 159

CONTENTS

I. Current issues of linguistic theory.....	9
Zavalniuk Inna, Ivanytska Nina	
Semantic unity of notional words: categorical status and linguistic characteristics of components.....	9
Kukhar Nina, Prokopchuk Liudmyla	
Preserve, study and assert the Ukrainian word (<i>to the 110th anniversary of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University</i>).....	23
Mezhov Oleksandr, Kostusiak Nataliia	
Grammatical ideas of O. Syniavskyy and S. Smerechynskyy as a valuable source of knowledge of Ukrainian language in the context of the development of modern linguistic paradigms.....	34
II. Cognitive and communicative-pragmatic aspects of linguistics.....	44
Miniailova Alevtyna	
To the problem of definition of the term “concept” in cognitive linguistics.....	44
Pavlushenko Olha, Mazai Lada	
The persuasive political speech as a tool for the international security fighting.....	51
III. Text linguistics. Stylistic and contextual manifestations of lexical and grammatical units.....	60
Gazdag Vilmos, Libak Natalia	
About East Slavic borrowings in the language of Transcarpathian Hungarians.....	60
Hrebinyk Liudmyla, Bulenok Svitlana, Kovalenko Larysa	
Autostereotype and heterostereotype component of the language image.....	71
Hultso Olena-Anna, Levchenko Olena	
Methods of automated metaphor identification (based on the concept of ‘fear’).....	80
Zavalniuk Inna, Melnyk Hanna	
Genre "teledialog-interview" as a mirror of language changes during the war period.....	90
IV. Issues of dialectology and onomastics.....	101
Kalymon Yuliia	
Dialect number vocabulary of Vasyl Stefanyk's novels: thematic section.....	101
Melnyk Oksana, Voloshyna Oksana	
Structuring the onim space in the native and east slavic onomastics.....	106
Pavlykivska Natalia	
Onomastic component in teachers’ language education.....	118

V. Translation studies and intercultural communication	125
Boivan Olesia, Kondratiuk Marta	
Deformations in the process of poetry translation from English into Ukrainian.....	125
Haidar Veronica	
Grammatical transformations of translation of the animated film «Penguins of Madagascar» from English into Ukrainian.....	134
Rodiuk Nataliia, Melnyk Larysa	
Ways of reproducing semantic and stylistic correspondents in translation of Pantheleimon Kulish's novel «Chorna Rada».....	141
REVIEWS	150
Baran Elizabeth, Dudych-Lakatosh Kateryna	
Tóth Péter: Nyelvjárasi és tudománytörténeti tanulmányok. Szombathely, Savaria University Press, 2021. 200 lap [Peter Tovt. Articles on the study of dialects and the history of dialectology.] Szombathely, Savaria University Press, 2021. 200 p.....	150
Lechner Ilona, Gusti Ilona	
Zoltán KÖVECSES: Extended conceptual metaphor theory. [Zoltan Kovechesh. Advanced Theory of Conceptual Metaphor] Cambridge: Cambridge University Press, 2020. ISBN 978-1-108-49087-0, DOI: 10.1017 / 9781108859127, 196 p.....	154
INFORMATION FOR AUTHORS	159

11. Yavorskyi A. Teoretychni zasady vyvchennia dialektyzmiv u movi khudozhnoi literatury. *Linhvostylistychni studii*. 2015. Vyp. 2. S. 230–236.

SOURCES

1. Hutsulski hovirky : Korotkyi slovnyk [vidp. red. Ya. Zakrevska]. Lviv : Instytut ukrainoznavstva im. I. Kryp'iakevycha NAN Ukrainy, 1997. 232 s.
2. Negrych M. Skarby hutsulskoho hovoru: Berezovy : slovnyk. Lviv : Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakkevycha NAN Ukrainy, 2008. 221 s.
3. Slovnyk bukovynskykh hovirok / zah. red. N. V. Huivaniuk. Chernivtsi : Ruta, 2005. 687 s.
4. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 tt. / AN URSR. Instytut movoznavstva; za red. I. K. Bilodida. Kyiv : Naukova dumka, 1970–1980.
5. Stefanyk V. Mezha. «Literaturno-naukovy visnyk», t. 92, kn. 2. Lviv, 1927. S. 97–98.
6. Stefanyk V. Tvory (peredmov V. Koriaka. Do druku vyhotuvav Iv. Lyzaniivskyi. 3-ye vyd.) DVU, 1929. S. 94–95.
7. Stefanyk V. Tvory / Vasyl Stefanyk; z derevorytamy V. Kasiana i M. Butovycha. Lviv : Z drukarni Vydavnychoi Spilky «Dilo», 1933. 222 s.
8. Stefanyk V. Shkilnyk. *Ridna shkola*. № 1. Lviv, 1932. S. 2-4.

Калимон Юлія Олександрівна, кандидатка філологічних наук, старша викладачка кафедри української та іноземних мов Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (Україна).

Kalymon Yuliia Oleksandrivna, PhD in Philology, senior lecturer at the Department of Ukrainian and Foreign Languages (Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi) (Ukraine).

Стаття надійшла: 13.05.2022

Статтю прийнято до друку: 20.05.2022

УДК 811.161.2'366

DOI 10.31652/2521-1307-2022-34-106-117

СТРУКТУРУВАННЯ ОНІМНОГО ПРОСТОРУ У ВІТЧИЗНЯНІЙ І СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКІЙ ОНОМАСТИЦІ

Оксана Мельник

Вінницький торговельно-економічний коледж
Київського національного торговельно-економічного університету

Україна, м. Вінниця, вул. Київська, 80

e-mail: oksana.melnick2010@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4919-5833

Оксана Волошина

Вінницький національний аграрний університет

Україна, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3

e-mail: oks.lee5@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7679-9555

У статті описано історію та стан вивчення ергонімів у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві, розмежовано поняття «онімний простір» і «ономастичний простір», з'ясовано лінгвістичний статус дефініції «ергонім», схарактеризовано етапи та основні підходи до вивчення сучасної ергонімії. Визначено, що будь-який ергонім – це поняття, яке втілює семантичні особливості онімного простору, і лексична одиниця, творення якої зумовлене дією словотвірних особливостей і моделей. Внутрішньолінгвальні чинники визначають структуру ергонімів, а тому їх можна диференціювати відповідно до принципів класифікації загальної лексики, наприклад, за способом словотворення. Екстралінгвальні чинники (соціокультурні, політичні, етноісторичні тощо) впливають на семантико-структурні особливості ергонімів, що обов'язково варто враховувати під час систематизації онімного матеріалу, виявлення специфіки досліджуваних лінгвістичних одиниць.

Ключові слова: онімний простір, ономастичний простір, онім, топонімна система, ергоніми, ергооб'єкти, денотативно-номінативне структурування ергонімів.

STRUCTURING THE ONIM SPACE IN THE NATIVE AND EAST SLAVIC ONOMASTICS

Oksana Melnyk

Vinnitsia College of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics.

Kyivskaya St., 80, Vinnitsia, Ukraine
e-mail: oksana.melnick2010@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4919-5833

Oksana Voloshyna

Vinnitsia National Agrarian University
Soniachna St., 3, Vinnitsia, Ukraine
e-mail: oks.lee5@gmail.com
ORCID: 0000 0002 7679 9555

Introduction. *The article briefly describes the history and state of ergonomics in Ukrainian and foreign linguistics, distinguishes the concept of "onymic space" and "onomastic space", clarifies the linguistic status of "ergonomics" definition, describes the stages and basic approaches to the study of modern ergonomics. It has been determined that any ergonym is a concept that embodies semantic features of an onymic space and a lexical unit, the creation of which is conditioned by the action of word-formation features and models. Intralingual factors determine the structure of ergonomics, and therefore they can be differentiated according to the principles of classification of general vocabulary, for example, by word formation. Extralingual factors (sociocultural, political, ethnohistorical, etc.) affect the semantic and structural features of ergonomics, which must be taken into account when systematizing the onymic material, identifying the specifics of the linguistic units studied.*

Ukrainian ergonomics has insufficient evidence of the current state and dynamics in the time of the ergonomic system of different regions of Ukraine. The study of the composition, structural

features, changes, trends in the naming of ergoobjects made it possible to determine the linguistic patterns of formation and functioning of ergonyms. In this regard the step-by-step study of the composition, lexical-semantic and structural features of ergonyms, motives for the nomination of ergoobjects in different regions remains one of the urgent tasks of Ukrainian linguistics.

The aim of this study was to clarify the structuring of the ergonomic space in native and foreign onomastics.

The goal determined the objectives of the research. Therefore, firstly, it is necessary to consider history and state of the study of ergonyms in domestic and foreign linguistics, to distinguish between the concepts of "onymic space" and "onomastic space", to find out the linguistic status of the definition of "ergonym", describe the stages and basic approaches to the study of ergonomics.

We found out that in the Ukrainian language there is a discrepancy in terminology regarding the designation of a particular type of any general category, type, phenomenon, etc. (names such as: row, subrow, sector, sub-sector, element, sub-element, species, subspecies, type, subtype, etc. are used).

Denotative-qualitative typology is based on the distribution of onymic units according to the qualitative characteristics of the named objects, in particular their biological properties, the reality of their existence, contradistinction of "micro-meso-macro" and the number of nominated objects; extralingual information about the denotation completes this analysis of proper nouns.

The etymological word formation systematization of proprial units presupposes the establishment of the motive for the nomination and determination of the locative-temporal attributes of onymic vocabulary: origin, artificiality / naturalness of occurrence and time of occurrence; clarification of etymology; characteristics of the features of creation (method of derivation, structure, productivity of word-formation types and semantics of animation bases).

The functional characteristics of titles are inherent in the description of the features of their use in texts of different styles and analysis of their codification features. Stylistic analysis is associated with the definition of the functions of proper nouns.

Onym units can be part of different stylistic tropes and figures. Attention is also focused on the connotation, conceptuality, symbolism and ethnocultural significance of names, as well as their emotional and expressive features (however a significant part of proper nouns do not have such properties). As additional linguo-stylistic features lexico-semantic potential of onemes can be primarily characterized by structural diversities.

In the above mentioned classifications, in our opinion, the denotative-nominative systematization of onyms is fundamental, which mainly eliminates the difficulties that arise during the grouping of onyms, in particular ergonyms, which in the onymic system are recorded as "the proper name of a business association of people, in particular a union, organization, institution, corporations, enterprises, societies, institutions, sections.

Thus, we found out that any ergonym is a concept that personifies the semantic features of an onymic space, and a lexical unit, in the formation of which the action of word-formation features and models is traced.

Intralingual factors determine the structure of ergonyms, so they can be differentiated in accordance with the principles of classification of general vocabulary, for example, by the way of word formation. Extralingual factors (sociocultural, political, ethnohistorical, etc.) affect the semantic and structural features of ergonyms, which must be taken into account when systematizing the onymic material, identifying the specifics of the linguistic units under study

Keywords: *onymic space, onomastic space, onym, toponymic system, ergonyms, eroobjects, denotative-nominative structuring of ergonyms.*

Українська ергоніміка має недостатньо свідчень про сучасний стан і динаміку ергонімної системи різних регіонів України. Дослідження складу, структурних особливостей, змін, тенденцій у називанні ергооб'єктів уможливило визначення лінгвістичних закономірностей формування та функціонування ергонімів. З огляду на це актуальним завданням українського мовознавства є поетапне вивчення складу, лексико-семантичних та структурних особливостей ергонімів, мотивів номінації ергооб'єктів у різних регіонах України.

Мета дослідження – з'ясувати структурування ергонімного простору у вітчизняній та зарубіжній ономастиці. Його **завдання**: розглянути історію та стан вивчення ергонімів у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві; розмежувати поняття «онімний простір» і «ономастичний простір»; з'ясувати лінгвістичний статус дефініції «ергонім»; схарактеризувати етапи й основні підходи до вивчення сучасної ергонімії.

Однією з фундаментальних для сучасної ономастичної термінології є терміносполука *онімний простір*, яку вперше витлумачено в праці О. Суперанської «Общая теория имени собственного» (1973) [19], доповнено й уточнено в колективній монографії «Теория и методика ономастических исследований» [20], де «онімний простір» потрактовують як «сукупність власних назв, які використовують у мові певного народу для найменування реальних, гіпотетичних і фантастичних об'єктів, зокрема окремих істот, колективів, неживих предметів, місць на поверхні Землі, під землею, за межами Землі, звуків, рухів, ідей» [20, с. 9].

Н. Подольська розглядає онімний простір як такий, що має характер макросистеми й передбачає не тільки внутрішню організовану сукупність онімних моделей, морфем і формантів, але й численні системи і підсистеми імен, які зараховують до всіх розділів відповідного простору на основі їхнього переосмислення в мові окремих соціальних, професійних, територіальних груп, що послуговуються цією мовою [16, с. 93].

Зауважимо, що терміни *онімний простір* і *ономастичний простір* в українській і східнослов'янській термінології застосовували як синонімічні (до початку XXI ст.). Лише після розмежування в «Словнику української ономастичної термінології» (Д. Бучко і Н. Ткачова) [2] термінолексем *онімний*, *онімійний* та *ономастичний* дефініції *онімний* (утворено від *онім*, *онімія*) *простір* і *ономастичний* (похідний від *ономастика*) *простір* набули самостійного конкретизованого значення.

Ще 1969 року в дослідженні «О палийской топонимике» В. Топоров на прикладі палійської топоніміки продемонстрував, що онімний простір завжди є конкретним, але має різне представлення, бо залежить від культури, території та епохи. Конкретна модель світу, засвідчена в уявленнях народу в конкретний історичний період, зберігає елементи колишніх епох, визначає онімний простір [21, с. 33–34].

Сучасна теорія ономастики онімний простір витлумачує з позиції тривалості побутування чи використання власних назв в уявленні представників тієї чи тієї культури. У свідомості окремої людини онімний простір наявний лише фрагментарно, і розкрити достатньо його можна лише за допомогою спеціального дослідження. Лінгвісти онімний простір розглядають, з одного боку, як «абсолютну (повну) дедуктивну (обов'язкову для всіх мов) лінгвістичну універсалью» [11, с. 35], тобто як загальнолінгвістичну категорію; з

іншого – як категорію мови в той чи той період її розвитку [7, с. 32].

Український мовознавець-ономаст Ю. Карпенко послуговується терміном *топонімна система* [5 с. 15]: вітчизняна наукова традиція передовсім надає перевагу системним взаємозв'язкам у межах онімів.

Поняття онімного простору стає ключовим у сучасних наукових дискусіях, водночас його трактування спричиняє нові диспути – теоретико-методологічні, практичні та вузькоспеціальні. У дослідженнях І. Воробйової [3], О. Суперанської [19], В. Топорова [21] вироблено спільний для російської онімної школи підхід до витлумачення поняття *онімний простір*. Зокрема, І. Воробйова вбачає в ньому «не конгломерат різнорідних назв, а систему, організовану й упорядковану, елементи якої перебувають у взаємозв'язку» [3, с. 34–35]. Ці взаємозв'язки дослідниця визначає насамперед як соціально детерміновані, з функцією диференціювання й ідентифікації об'єктів на історично та географічно окресленій території. Е. Мурзаєв [12] натомість указує на те, що онімний простір – це сукупність повторюваних ознак і способів формування географічних назв, зумовлених історичними та соціальними обставинами розвитку конкретного регіону [10, с. 14].

Загалом онімний простір можна схарактеризувати як специфічну сферу наукових досліджень, бо у свідомості мовців у різні епохи та в неоднакові часові проміжки його сприймають по-різному: чи то фрагментарно, залежно від культурних, історичних, територіальних, естетичних та інших особливостей, чи то від культурної моделі буття і світу, маніфестованої та використовуваної в мові окремої нації [17].

У тлумаченні поняття *онімний простір* простежуємо системний підхід, спрямований на виявлення зв'язків і взаємозалежностей між його елементами. Більшість науковців указує на необмеженість онімного простору й потребу не лише описати, але й виокремити його складники, одним із яких є ергоніми.

Найменування внутрішніх об'єктів населених пунктів, передусім міста, останнім часом усе частіше стають об'єктом дослідження ономастів, доказом чого є спеціальні праці, кількість яких останнім часом помітно зростає. Це можна пояснити тим, що ономастичний простір міста стає сьогодні ефектнішим, яскравішим, що спричинено існуванням оригінальних і самобутніх назв, які є цікавим матеріалом для лінгвістичних студій.

Ономастичний простір населеного пункту, що вміщує великий пласт найменувань різних об'єктів – як офіційних, так і розмовно-побутових, становить своєрідне «асорті» літературної мови і місцевої розмовної мови. Ономастичний простір завжди конкретний, хронологічно, локально та культурно заповнений неоднаково. У ньому ніби співіснують дві моделі – реальність і минуле. Це, власне, і визначає використання різних методик для об'єктивного дослідження становлення і функціонування ергонімів.

Удокладнення й уніфікація терміносистеми є важливим питанням сучасної ономастики. Нагальне впорядкування українськомовного поняттєвого апарату ономастики та подальше дослідження питань ономастичної термінології – першочергове завдання українських дослідників-ономастів.

Однією з проблем ономастики як науки тривалий час залишалося структурування онімного простору.

Одним із перших авторів лексико-семантичної класифікації онімів був Ф. Палацький, який розподілив місцеві назви на дві основні групи:

- 1) назви, утворені від імен власників поселень;
- 2) назви, що є показником топографічного розташування [9, с. 19].

М. Кордуба зосередив власну наукову діяльність на систематизації української топоніміки. У праці «Що нам кажуть назви осель?» (1938) уперше в українському мовознавстві запропонував структурно-семантичну класифікацію географічних назв, подав стратиграфію окремих типів місцевих найменувань, з'ясував семантику багатьох назв населених пунктів [9].

Особливої уваги заслуговує система термінологічних понять В. Німчука, яка презентує денотатно-номінативні, словотвірні, мотиваційні й семантичні особливості онімів [13, с. 24].

На думку А. Білецького, задля всебічної систематизації онімів важливими є такі характеристики, як-от:

- 1) дистрибутивні географічні (або ареальні) ознаки;
- 2) об'єктивна предметна (або тематична) класифікація;
- 3) статистична типологія;
- 4) морфологічний аналіз;
- 5) семантична класифікація топонімічних фактів за їхнім зв'язком із коренями або основами апелятивної лексики;
- 6) історична і хронологічна типологія (або періодизація);
- 7) лінгвістична систематизація топонімів, установлення їхньої мовної належності та етимології [1, с. 140–141].

Поділяє таку позицію і мовознавець В. Гак, який пропонує аналізувати оніми за схемою:

- 1) ієрархія найменувань: первинні (вихідні, прямі) і вторинні (похідні, непрямі);
- 2) функції (мовні та мовленнєві);
- 3) іменованій об'єкт: елементні і подійні (ситуативні) найменування;
- 4) структура (зовнішня форма) назв: конденсовані й розгорнені;
- 5) спосіб найменування:
 - за зв'язаністю / відокремленістю: розчленовані та нерозчленовані, самостійні та несамостійні, безпосередні й опосередковані;
 - за внутрішньою формою: узагальнені й індивідуалізовані, кваліфікативні (за власною ознакою) і релятивні (за відносною ознакою);
 - за зв'язком структури номінації з позначеним номінатом: немотивовані та мотивовані (зокрема мотивовані повністю або частково, якою мірою інформативно мотивовані);
- 6) суб'єкт мовлення й адресат:
 - соціальний аспект: загальноживана й соціально маркована лексика;
 - інформативний аспект: номінація «від себе» та номінація з позиції співрозмовника або інших осіб;
 - суб'єктивне ставлення суб'єкта до об'єкта: об'єктивні й оцінні (зокрема раціонально- та емоційно-оцінні);
- 7) співвідношення номінації з іншими в парадигматичному аспекті: а) на рівні сигніфікатів: співвідпорядковані, антонімічні й перенесені; б) на рівні денотатів: різноаспектні кваліфікативні й різноаспектні релятивні;
- 8) співвідношення номінації з іншими в синтагматичному аспекті: автономні / неавтономні (ідентичні / варіативні, одно- і різнофокусні, дистантні / сполучені) та синтагматично зумовлені [4, с. 242–292].

Узявши за основу запропоновану методика, М. Рут виокремила основні характеристики типів номінації, протиставлені за двома визначальними напрямками: обсягом (виокремлюють однознакові й комплексні найменування) і характером урахування властивостей об'єкта (власне відоб'єктні та відоб'єктні відсуб'єктно спрямовані) [18, с. 29–30].

Проте більшість науковців зосереджує увагу на виокремленні різновидів відповідних лінгвоодиниць на основі конкретних принципів. Примітною в цьому плані є класифікація Ф. Міклошича, яка передбачає десять груп топонімів, що позначають: землю; воду; рослинність; тваринний світ; колір; будівлі; заняття людей; знаряддя праці; етнічні назви; назви, пов'язані із суспільним ладом. Така систематизація, на перший погляд, є досить простою, але водночас містить суперечності, оскільки ґрунтується на різних принципах [23].

На нашу думку, варта уваги позиція І. Воробйової, що прийнятнішим у цьому разі, очевидно, є поєднання двох принципів – семантичного і морфолого-словотвірного [3]. Класифікації більшості науковців, власне, ґрунтовані на поєднанні відповідних принципів.

Аналогічної позиції дотримується й Н. Подольська, яка вважає, що систематизація онімного матеріалу має здійснюватися з урахуванням різних принципів класифікації. З одного боку, вважає дослідниця, варто орієнтуватися на виявлення ознак об'єктів, систематизацію назв, що належать до природних утворень, та назв, які стосуються населених пунктів. З іншого – обов'язково передбачати власне лінгвістичний аналіз, зокрема структурно-морфологічний, що дає змогу «виявити характерні для кожної території групи топонімів й уможлиблює відповідний підхід до матеріалу та його аналізу» [15].

Не можемо не погодитися з класифікацією О. Суперанської, яка ґрунтована на структурно-морфологічному підході. Ономаст диференціює первинні топоніми, утворені від загальних назв безпосередньо, та вторинні, спродуковані на основі інших власних назв. Це дало змогу науковцеві виокремити в онімному просторі три основні типи назв, виявити їхні характерні ознаки й подати точний і детальний опис різних категорій онімів:

- назви живих істот (антропоніми, зооніми, міфоніми);
- імена неживих предметів (топоніми, космоніми та астроніми, фітоніми, хремотоніми, назви засобів пересування, назви сортів та назви фірм);
- власні назви як комплексні об'єкти (назви підприємств, товариств, спілок, назви ЗМІ, хрононіми, назви свят, кампаній, війн, творів літератури та мистецтва, документоніми, назви стихійних лих) [19].

Така класифікація сприяє диференціації онімів чи то відповідно до тісного зв'язку, установленого між власною назвою та об'єктом, чи то згідно з хронологічними, етнолінгвістичними, соціокультурними або когнітивними аспектами. Однак у класифікації О. Суперанської чітко не визначене місце ергонімів у загальній системі онімів.

З огляду на лінгвальні й екстралінгвальні характеристики онімів, О. Суперанська пропонує власну схему аналізу онімних одиниць, зокрема:

- класифікація назв за зв'язком з іменованими об'єктами;
- класифікація за шляхом створення назв, яка тісно пов'язана із систематизацією імен за їхнім призначенням і з дихотомією «назви в офіційному /неофіційному вживанні»;
- класифікація по лінії «мікро-макро»;
- структурна класифікація назв;
- хронологічна класифікація;
- класифікація назв за їхньою мотивацією (етимологічна класифікація і розподіл

онімів на апелятивні й епонімічні, первинні та вторинні);

- класифікація назв за обсягом закріплених у них понять;
- класифікація згідно з дихотомією «мова–мовлення»;
- стилістична й естетична класифікація [19, с. 159].

Е. Мурзаєв виокремлює такі топонімні групи: назви з певними ознаками рельєфу; назви, пов'язані з ознаками водних об'єктів; фітотопоніми; зоотопоніми; антропоніми; виробничі назви; торговельно-транспортні назви; соціальні назви; етнотопоніми; ідеологічні назви [12].

Мовознавець виділяє три ознаки, на яких має ґрунтуватися класифікація:

- 1) що (називається), які об'єкти (річки, гори, ліси тощо);
- 2) якою мовою (українською, англійською тощо);
- 3) чому (називаються), причини і зміст назви [12].

Наукові розвідки мають урахувати здобутки географії, лінгвістики та власне топоніміки. Позиція науковця – цілком прийнятна для досліджень, скерованих на комплексний підхід до аналізу місця ергонімів у лексичній системі мови [12].

На нашу думку, саме тематичний принцип розподілу онімів є одним із найбільш ефективних, оскільки передбачає поєднання найменувань, об'єднаних однією темою, відповідно до тих чи тих характеристик об'єктів.

Ю. Карпенко у класифікації топонімів пропонує диференціювати чотири класи:

- топоніми, які виникли від загальних географічних назв або ознак відповідних об'єктів;
- топоніми, сформовані від антропонімів, етнічних назв та інших загальних назв людей;
- топоніми, утворені від назв предметів та явищ культури;
- топоніми, походження яких важко з'ясувати [8]. Цю позицію ми можемо застосовувати і до диференціації ергонімів.

Класифікація Ю. Карпенка поєднує тематичний і структурно-дериваційний принципи. Такий підхід дає змогу подати певний онімний простір як цілісність – з огляду на синхронний і діахронний його розвиток проаналізувати первинні номінації географічних об'єктів. Він є цілком прийнятним для тематичної та структурно-дериваційної диференціації ергонімів. Водночас може сприяти визначенню місця ергонімів у загальній системі класифікації онімів: вони є основою ергонімікону, а відтак, становлять частину загального онімного простору певного регіону чи конкретного міста.

Наприкінці ХХ ст. чимало наукових праць порушують проблеми ономастики, у яких розглядаються питання систематизації пропріативів (А. Беспалова, К. Горбачевич, Т. Громко, Г. Мезенко, О. Микитіна). Серед таких студій вагомим місцем посідає праця «Основна система і термінологія слов'янської ономастики» [14].

У першому загальнослов'янському збірнику онімних термінів основний акцент зроблено на денотатно-номінативних, стилістичних й емоційно-експресивних ознаках, словотворенні, структурі, формі, семантиці, мотивації, походженні й функціюванні власних найменувань [14, с. 27].

Найбільш ґрунтовним у сфері класифікації онімних одиниць є «Словник російської ономастичної термінології», укладений Н. Подольською, яка аналізує онімний простір за шістьма ознаками. Основну увагу дослідниці зосереджено на денотатно-номінативному структуруванні ономастикону: виокремлено власні назви об'єктів живої природи,

найменування географічних об'єктів, власні назви космічних об'єктів, найменування об'єктів, пов'язаних із матеріальною та духовною сферами діяльності, найменування людських колективів. Серед істотних характеристик науковець розглядає дериваційні, семантичні, мотиваційні та функціональні ознаки онімних одиниць, що уможливило створення універсальної схеми аналізу власних назв [16].

Грунтовно розробленою є схема географо-топонімного аналізу назв поселень, яка містить такі компоненти:

- створення інформаційної основи для аналізу;
- лінгвістичний аналіз (структурно-морфологічний, лексико-семантичний, частковий етимологічний) мовного складника об'єкта дослідження;
- математичний та просторовий аналіз лінгвістичної складової;
- синтез отриманих аналітичних результатів;
- систематика виокремлених на території України регіональних структур [10, с. 178].

Для цієї моделі характерні такі послідовні кроки аналізу:

- теоретико-методологічне обґрунтування проблеми дослідження;
- вивчення, збір та узагальнення інформації за проблемою дослідження;
- географічний аналіз;
- лінгвістичний аналіз;
- історичний аналіз;
- просторовий аналіз;
- географо-топонімне районування території України [10, с. 21–23].

Особливої уваги ономастів заслуговує класифікація власних назв, запропонована М. Торчинським у монографії «Структура онімного простору української мови» [22]. Система поділу власних назв містить конкретні критерії характеристики онімної лексики: початкова (офіційна) форма; денотатно-номінативні групи; час виникнення оніма; етимологія назви; походження; шлях виникнення; спосіб творення; продуктивність словотвірного типу; семантика твірної основи; мотиваційні відношення; сфера вживання; форма назви; стосунок оніма до мови чи мовлення; частотність уживання; відомість назви; призначення оніма; обсяг закріплених у назві понять; структура; особливості відмінювання; біологічні особливості денотата; реальність його існування; розміри денотата; кількість номінованих об'єктів; емоційно-експресивні особливості назви; стилістичні особливості оніма; додаткові лінгвістичні характеристики назви; додаткові екстралінгвальні характеристики денотата [22, с. 275].

За такого підходу до опису онімної лексики чітко простежуються основні блоки: номінативний; етимолого-словотвірний; функціональний; денотатно-квалітативний; стилістичний; екстралінгвальний.

Аналіз власних назв передбачає внесення часткових змін до схеми, що сприяє уникненню певного дублювання під час характеристики онімів і надає процесу більшої стрункості й послідовності. Дослідник розмежовує три блоки: денотатно-характеристичний, етимолого-словотвірний і функціональний [22].

Денотатно-характеристична типологія власних назв передбачає опис різних ознак денотатів і складається з двох частин: денотатно-номінативної та денотатно-квалітативної. Денотатно-номінативна структура онімного простору пов'язана з характеристикою онімів за типом іменованих об'єктів [22].

Погоджуючись із думкою М. Торчинського, який зазначене структурування власних

назв висуває на передній план, денотативно-номінативне структурування ергонімів вважаємо основним і в нашому дослідженні, оскільки онімні одиниці мають нерозривний зв'язок з іменованим об'єктом. В основі такого структурування перебуває поділ найменувань на *поля*, що становлять найбільший структурний елемент онімного простору.

Зауважимо, що в українській мові спостережено різнобій у термінології стосовно позначення окремого виду якої-небудь загальної категорії, типу, явища (використовують різні назви, як-от: *ряд, підряд, сектор, підсектор, елемент, піделемент, вид, підвид, тип, підтип* тощо) [22].

Денотатно-квалітативна типологія ґрунтується на розподілі онімних одиниць за якісними ознаками іменованих об'єктів, зокрема їхніми біологічними властивостями, реальністю їхнього існування, протиставленням «мікро-мезо-макро» й кількістю номінованих об'єктів; екстралінгвальна інформація про денотат довершує такий аналіз власних назв [22].

Етимолого-словотвірна систематизація пропріальних одиниць передбачає встановлення мотиву номінації й визначення локативно-темпоральних атрибутів онімної лексики: походження, штучності/природності і часу виникнення; з'ясування етимології; характеристики особливостей творення (способу деривації, структури, продуктивності словотвірних типів та семантики онімних твірних основ).

Функційній характеристиці найменувань властивий опис особливостей їхнього використання в різностильових текстах [179]. Стилістичний аналіз кодифікаційних ознак пов'язаний із визначенням функцій власних назв.

Онімні одиниці можуть входити до складу різних стилістичних тропів і фігур. Увагу зосереджують і на конотації, концептуальності, символічності й етнокультурній знаковості найменувань, а також на їхніх емоційно-експресивних ознаках (щоправда, значна частина власних найменувань таких властивостей не має). У ролі додаткових лінгвостилістичних ознак можна схарактеризувати насамперед лексико-семантичний потенціал онімів.

У зазначених вище класифікаціях основною, на нашу думку, є денотатно-номінативна систематизація онімів, яка переважно усуває труднощі, що виникають під час їхньої класифікації, зокрема групування ергонімів, які в онімній системі зафіксовані як власні назви ділового об'єднання людей, зокрема союзу, організації, установи, корпорації, підприємства, товариства, закладу, гуртка.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок у визначеному напрямі. Отже, будь-який ергонім – це поняття, що втілює семантичні особливості онімного простору, й лексична одиниця, в утворенні якої простежують дію словотвірних особливостей і моделей.

Внутрішньолінгвальні чинники визначають структуру ергонімів, а тому їх можна диференціювати відповідно до принципів класифікації загальної лексики, наприклад, за способом словотворення. Екстралінгвальні чинники (соціокультурні, політичні, етноісторичні тощо) впливають на семантико-структурні особливості ергонімів, що обов'язково повинно враховуватися при систематизації онімного матеріалу, виявленні специфіки досліджуваних лінгвістичних одиниць. У визначенні внутрішньолінгвальних й екстралінгвальних чинників впливу на структуру, семантику й функції ергонімів конкретного регіону полягає перспектива подальших наукових пошуків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белецкий А. А. Лексикология и теория языкознания: ономастика. Київ : Изд-во КГУ, 1972.

2. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Словник української ономастичної термінології. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
3. Воробьева И. А. Топонимика Западной Сибири. Томск : Изд-во ТГУ, 1977. 152 с.
4. Гак В. Г. К типологии лингвистических номинаций. *Языковая номинация (Общие вопросы)*. Москва : Наука, 1977. С. 230–293.
5. Карпенко Ю. Свойства и источники микропонимии. *Микропонимия* / под ред. О. С. Ахмановой. Москва : Изд-во МГУ, 1967. С. 15–22.
6. Карпенко Ю. А. О функциях собственных имен. *Spolocenskefungovanievlastnychmien. VII. Slovenska onomasticka konferencia*. Bratislava, 1980. S. 9–13.
7. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник. 2-е вид. Київ; Одеса : Либідь, 1991. 280 с.
8. Карпенко Ю. О., Дідур Ю. І. Структурні типи ергонімів. *Реквием филологический. Памяти Е. С. Отина*: сборник научных трудов. Киев : Изд. дом Дмитрия Бураго, 2015. С. 154–162.
9. Кордуба М. Що кажуть нам назви осель? Львів : Наша Батьківщина, 1938. 22 с.
10. Купач Т. Г. Методика географо-топонімічного аналізу території України (на прикладі ойконімів) : дис....кандидата геогр. наук: 11.00.11. Київ, 2008. 193 с.
11. Кутуза Н. В. Структурно-семантичні моделі ергонімів (на матеріалі ергонімікону м. Одеси) : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.01. Одеса, 2003. 214 с.
12. Мурзаев Э. М. Очерки топонимики. Москва : Мысль, 1974. 382 с.
13. Німчук В. В. Українська ономастична термінологія (проект). *Повідомлення Української ономастичної комісії*. Київ : Наук. думка, 1966. Вип. 1. С. 24–43.
14. Основная система и терминология славянской ономастики (Основен систем и терминологија на словенската ономастика). Скопье, 1983. 414 с.
15. Подольская Н. В. Проблемы ономастического словообразования (к постановке вопроса). *Вопросы языкознания*. 1990. № 3. С. 40–54.
16. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии; [отв. ред. А. В. Суперанская. 2-е изд., испр. и доп. Москва : Наука, 1988. 198 с.
17. Романова Т. П. Проблемы современной эргонимии [Электронный ресурс]. *Вестник Самарского государственного университета. Серия «Филология»*. 1998. № 1. URL : <http://vestnik.ssu.samara.ru/gum/content/plog.html> (дата звернення: 2 лютого 2022 р.).
18. Рут М. Э. Образная номинация в русском языке. Екатеринбург : Изд-во Уральского университета, 1992. 148 с.
19. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. Москва : Наука, 1973. 366 с.
20. Суперанская А. В., Сталтмане В. Э., Подольская Н. В. Теория и методика ономастических исследований / отв. ред. А. П. Непокупный. Москва : Наука, 1986. 255 с.
21. Топоров В. Н. О палийской топономастике. *Ономастика Востока. Исследования и материалы*. Москва : Наука, 1969. С. 31–48.
22. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови: монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 548 с.
23. Rospond S. Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw geograficznych. *Prace Wrocławskiego towarzystwa naukowego*. Ser. A, № 58. Wrocław, 1957.

REFERENCES

1. Beletskyi A. A. *Leksykoloohyia y teoryia yazykoznanynia : onomastyka*. Kyiv : Yzd-vo KHU, 1972. 227 s.
2. Buchko D. H., Tkachova N. V. *Slovnnyk ukrainskoi onomastychnoi terminolohii*. Kharkiv : Ranok-NT, 2012. 256 s.
3. Vorobeveva Y. A. *Toponymyka Zapadnoi Sybyry*. Tomsk : Yzd-vo THU, 1977. 152 s.
4. Hak V. H. *K typolohyy lynchvystycheskykh nomynatsyi. Yazykovaia nomynatsyia (Obshchye voprosy)*. Moskva : Nauka, 1977. S. 230–293.

5. Karpenko Yu. Svoistva y ystochnyky mykrotoponymyy. *Mykrotoponymyia* / pod red. O. S. Akhmanovoi. Moskva : Yzd-vo MHU, 1967. S. 15–22.
6. Karpenko Yu. A. O funktsiyakh sobstvennykh ymen. *Spolocenske fungovanie vlastnykh mien. VII. Slovenska onomasticka konferencia*. Bratislava, 1980. S. 9–13.
7. Karpenko Yu. O. Vstup do movoznavstva : pidruchnyk. 2- e vyd. Kyiv ; Odesa : Lybid, 1991. 280 s.
8. Karpenko Yu. O., Didur Yu. I. Strukturni typy erhonimiv. *Rekvyem fylolohycheskyi. Pamiaty E. S. Otyna* : sbornyk nauchnykh trudov. Kyiv : Yzd. Dom Dmytryia Buraho, 2015. S. 154–162.
9. Korduba M. Shcho kazhut nam nazvy osel? Lviv : Nasha Batkivshchyna, 1938. 22 s.
10. Kupach T. H. Metodyka heohrafo-toponimichnoho analizu terytorii Ukrainy (na prykladi oikonimiv) : dys. ... kandydata heohr. nauk : 11.00.11. Kyiv, 2008. 193 s.
11. Kutuza N. V. Strukturno-semantychni modeli erhonimiv (na materialy erhonimikonu m. Odesy) : dys. ... kandydata filol. nauk : 10.02.01. Odesa, 2003. 214 s.
12. Murzaev E. M. Ocherky toponymyky. Moskva : Mysl, 1974. 382 s.
13. Nimchuk V. V. Ukrainska onomastychna terminolohiia (proekt). *Povidomlennia Ukrainskoi onomastychnoi komisii*. Kyiv : Nauk. dumka, 1966. Vyp. 1. S. 24–43.
14. Osnovnaia systema y termynolohyia slavianskoi onomastyky (Osnoven system y termynolohyja na slovenskata onomastyka). Skope, 1983. 414 s.
15. Podolskaia N. V. Problemy onomastycheskoho slovoobrazovanyia (k postanovke voprosa). *Voprosy yazykoznanyia*. 1990. № 3. S. 40–54.
16. Podolskaia N. V. Slovar russkoi onomastycheskoi termynolohyy; [otv. red. A. V. Superanskaia]. 2-e yzd., yspr. y dop. Moskva : Nauka, 1988. 198 s.
17. Romanova T. P. Problemy sovremennoi erhonymyy [Elektronnyi resurs]. *Vestnyk Samarskoho hosunyversyteta. Seryia «Fylolohyia»*. 1998. № 1. URL : <http://vestnik.ssu.samara.ru/gum/content/plog.html> (data zvernennia: 10 liutoho 2022 r.).
18. Rut M. E. Obraznaia nomynatsyia v russkom yazyke. Ekaterynburh : Yzd-vo Uralskoho unyversyteta, 1992. 148 s.
19. Superanskaia A. V. Obshchaia teoryia ymeny sobstvennoho. Moskva : Nauka, 1973. 366 s.
20. Teoryia y metodyka onomastycheskykh yssledovanyi / A. V. Superanskaia, V. E. Staltmane, N. V. Podolskaia; otv. red. A. P. Nepokupnyi. Moskva : Nauka, 1986. 255 s.
21. Toporov V. N. O palyiskoi toponomastyke. Onomastyka Vostoka. Yssledovanyia y materyaly. Moskva : Nauka, 1969. S. 31–48.
22. Torchynskyi M. M. Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy : monohrafiia. Khmelnytskyi : Avist, 2008. 548 s.
23. Rospond S. Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna slowiańskich nazw geograficznych. *Prace Wrocławskiego towarzystwa naukowego*. Ser. A, № 58. Wrocław, 1957.

Мельник Оксана Анатоліївна, кандидат філологічних наук, викладач циклової комісії філології ВСП «Вінницький торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету» (Україна).

Melnyk Oksana Anatoliivna, Candidate of Philological Sciences, Teacher of Cycle Philology of Vinnytsya Trade and Economic College of Kiev National Trade and Economic University (Ukraine).

Волошина Оксана Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов Вінницького національного аграрного університету (Україна).

Voloshyna Oksana Volodymyrivna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of Ukrainian and Foreign Languages Department of Vinnytsya National Agrarian University (Ukraine).

Стаття надійшла: 25.01.2022

Статтю прийнято до друку: 01.02.2022

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
СЕРІЯ: ФІЛОЛОГІЯ (МОВОЗНАВСТВО)

Випуск 34

Збірник наукових праць

Статті подано в авторській редакції

Головний редактор – **Є. Б. Барань**
Заступник головного редактора – **С. М. Амеліна**
Відповідальний секретар – **Л. В. Прокопчук**
Літературний редактор (англійська мова) – **О. В. Зарічна**
Технічний редактор – **Ю. С. Раднєвич**

Підписано до друку 2022 р.
Формат 60x84/8
Папір офсетний. Друк різнографічний.
Гарнітура Times New Roman.ум. др. арк.
Наклад 100 прим.

Видавець і виготівник ТОВ «фірма «Планер»
Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців серія ДК № 3506 від 25.02.2009
21050, м. Вінниця, вул. Визволення, 2
Тел.: (0432) 52-08-64, 52-08-65
<http://www.planer.com.ua> E-mail: sale@planer.com.ua